

VIGØ

i
Helnæs Bugt

af
Erik Wessberg

ø-flora nr. 61



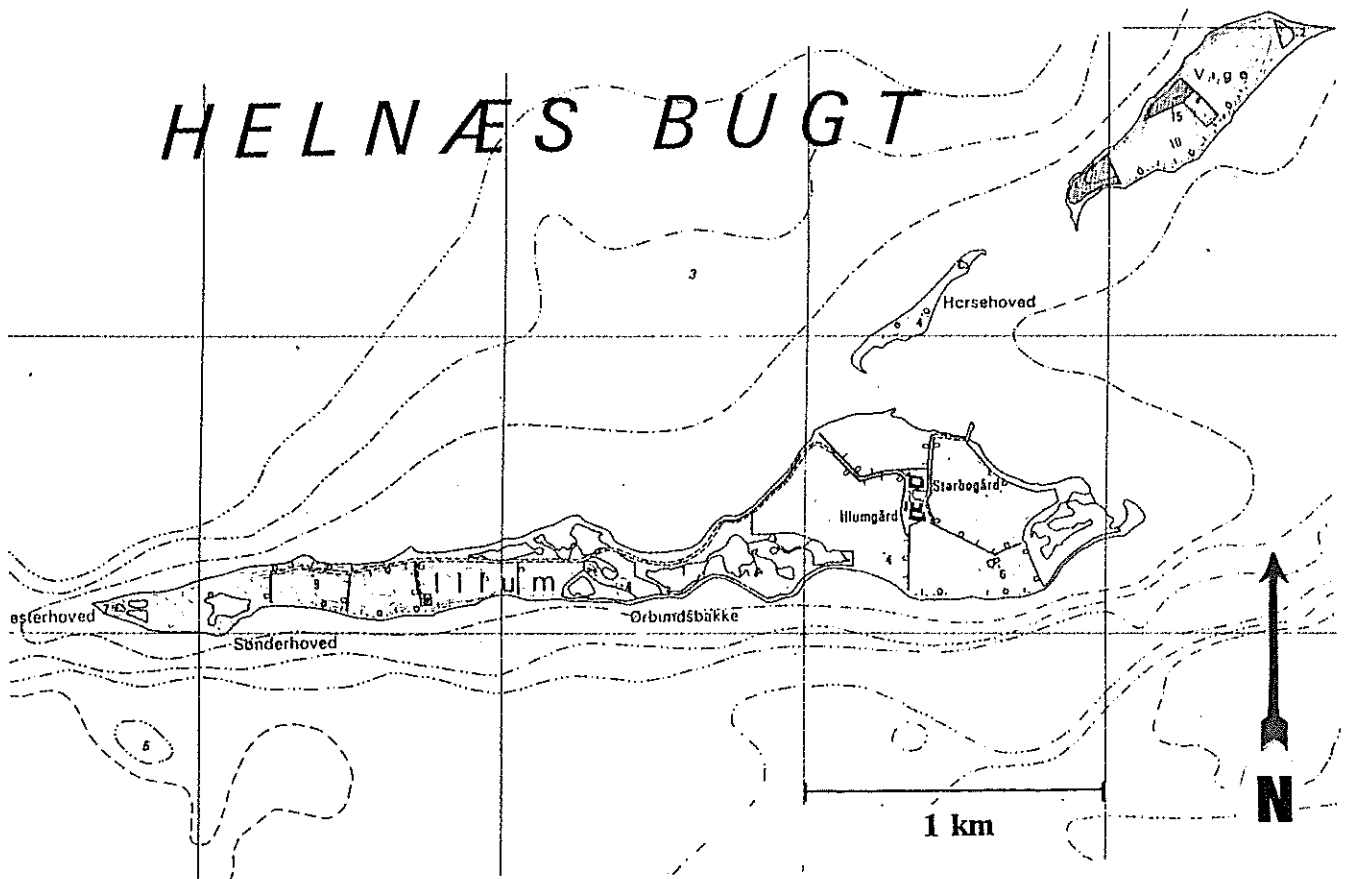
Randers 1994

Vigø – en ø-floraliste med noter

I Helnæs Bugt, der ligger mellem halvøen Helnæs og sydvestsiden af Fyn, findes 3 mindre øer. Illum, eller Illumø, som den kaldes af mange, er med et areal på ca. 85 hektar den største. De andre er Hørshoved, som er ganske lille med et areal på ca. 2½ hektar (Andersen et al, 1977, angiver dog arealet til det dobbelte, 5 hektar) og Vigø, som omtales i denne ø-flora, med et areal på ca. 20 hektar. I øvrigt ligger der inderst i vigen, umiddelbart øst for Agernæs nord for Helnæs, endnu en lille ø. Det drejer sig om Fiskerholm, som ejes af Danmarks Lærerforening. Foreningen har kursuscenter på Gl. Avernæs (Agernæs). Fiskerholm har dog endnu ikke været besøgt i ø-florasammenhæng.

Vigø er sydvest/nordøst-orienteret, og den er ca. 1200 meter lang og fra ca. 75 meter til ca. 250 meter bred. I forhold til sin størrelse er den meget kuperet. Med undtagelse af området ved de to retodder mod hhv. sydvest og nordøst, findes der øen rundt klinter, der flere steder er dækket af uigennemtrængeligt krat. Mod sydvest når dette krat næsten helt ned til vandlinien. De store klinter opnår flere steder en højde af over 10 meter. Øens højeste punkt er ca. 15 meter i den centrale del nær bygningerne, som danner et større feriehusekompleks, senere her konsekvent benævnt som sommerboligen.

Det meste af øens indre består af moræneaflejringer, mest sand, hvorover der de fleste steder er et tyndt lag muld. Området henligger for størstepartens vedkommende som et stort, fælledagtigt overdrevsområde med særdeles mange buske. Mest er der af Glat Hunde-Rose (*Rosa canina* spp. *canina*). Tilsyneladende sker der ingen pleje som f.eks. bortfjernelse af nogle af buskene. Det må derfor forventes, at hele dette område, som med den fornødne røgt kunne blive et pragtfuldt sted for såvel fugle som planter, jf. side 10, om ganske kort tid vil være et stort, kompakt og uigennem-



Kortet er fra et 4-cm målebordsblad og viser 3 af de 4 øer i Helnæs Bugt. Fiskerholm, som er den 4., ligger inderst i bugten, ca. 8-9 km fra Vigø, Hørshoved og Illum.

trængeligt krat, akkurat som klintekrattet i sydvest er det nu. Kun i nordøst, øst og sydøst findes der marint forland.

Strandvegetationen

Med få undtagelser er stranden på Vigø stenet. Som det ofte ses, danner de største af de udvaskede sten fra klinten barrierer på stranden og er i mindre grad medvirkende til at formindske nedbrydningen af klinterne.

Et af de få steder med sandet strand er retodden i sydvest, omend det kun er på et mindre stykke; resten er dækket af småsten. I lighed med mange andre kyststrækninger på bl.a. Sydfyn var også den i 1994 dækket af store mængder opskyllet Ålegræs (*Zostera* sp.), som primært bestod af Alm. Ålegræs (*Z. marina*), men såvel Smalbladet Ålegræs (*Z. angustifolia*) som Dværg-Ålegræs (*Z. nana*) er set. På steder uden eller med begrænsede mængder Ålegræs kunne ses Strandarve (*Honckeya peploides*), Kruket Skræppe (*Rumex crispus*), Alm. Kvik (*Elytrigia repens*), Blæresmælde (*Silene vulgaris* ssp. *vulgaris*) samt Strand-Mælde (*Atriplex litoralis*), som ofte var meterhøje og meget kraftige. Sidstnævnte næsten udelukkende på eller ganske nær Ålegræsopskyllningerne, ofte i selskab med Skov-Hanekro (*Galeopsis bifida*). I 1986 voksede her i et ganske lille strandengslignende område Strandgåsefod (*Suaeda maritima*), Strand-Asters (*Aster tripolium*), Kødets Hindeknæ (*Spergularia media*) og Harril (*Juncus gerardi*), som alle ikke kunne findes i 1994. Den øverstliggende del af stranden er bevokset med arter som Rød Svingel (*Festuca rubra* ssp. *rubra*), Alm. Vej-Pileurt (*Polygonum aviculare* ssp. *aviculare*), Vej-Engelskræs (*Armeria maritima* ssp. *elongata*) og Alm. Røllike (*Achillea millefolium*).

Få meter længere mod nordøst når Tagrør (*Phragmites australis*) helt ud i strandkanten og er iblandet Kær-Galtetand (*Stachys palustris*), Skov-Hanekro, Ager-Tidsel (*Cirsium arvense*) og Alm. Strandkamille (*Tripleurospermum maritimum* ssp. *salinum*).

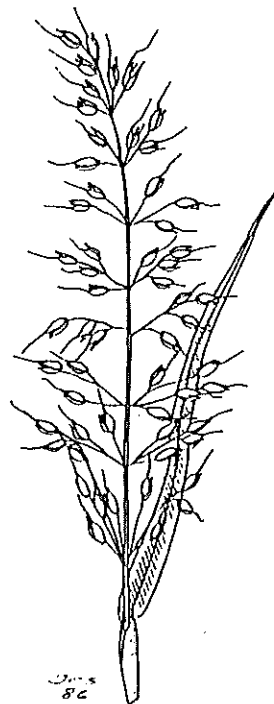
Stranden i nordvest er dækket af store sten fra klinten. Hvor der er vegetation, er det Alm. Strandkamille, Gåse-Potentil (*Potentilla anserina*), Følfod (*Tussilago farfara*), Sandkryb (*Glaux maritima*) og Tagrør; flere af arterne går også et stykke op ad klinten.

Stranden ved nordsiden af plantningen i øst er dækket af Tagrør, som er meget tætstående. Kun Strand-Mælde og Strandarve er set her, begge i lille antal.

Helt i øst er der på den stenede strand set Strand-Mælde, Alm. Strandkamille, Kruket Skræppe, Alm. Kvik, Strandarve, som flere steder er tæppedannende, og Gåse-Potentil. På selve retodden, som er stenet eller sandet, er der ingen vegetation. Inderst, lige over zonen med højeste vintervandstand, er der en bevoksning af Marchalm (*Leymus arenarius*).

Draphayre (*Arrhenatherum elatius*)

er ikke nævnt i omtalen af naturtyperne. Årsagen er, at den i modsætning til på mange andre øer ikke spiller nogen større rolle på Vigø. Her forekommer den bl.a. på den øvre del af stranden og i kanten af strandkrattet i sydvest sammen med Alm. Røllike (*Achillea millefolium*), Burre-Snerre (*Galium aparine*), Gul Snerre (*G. verum* ssp. *verum*), Blæresmælde (*Silene vulgaris* ssp. *vulgaris*) og Alm. Kvik (*Elytrigia repens*). Også på strandvolden i øst vokser den, bl.a. sammen med Finbladet Vejsennep (*Descurainia sophia*).



Ca. 100 meter øst for landingsstedet på øens sydside er stranden sandet, og her vokser vore tre *Elytrigia*-arter, nemlig Alm. Kvik, Strand-Kvik (*Elytrigia junceiforme*) og Hybrid-Kvik (*E. junceiforme* x *repens*). Ved en smule Ålegræsofskyl desuden Strand-Mælde.

Ved landingsstedet vokser på stranden, som det eneste sted på øen, Østersø-Strandsennep (*Cakile maritima* ssp. *baltica*) og øverst, uden for vinterhøjvandslinien, Aften-Pragtstjerne (*Silene alba*).

Vegetationen på klinterne

Det er stort set kun ved den østlige del af sydkysten og mod vest og sydvest, at Vigø ikke er omgivet af klinger, der især i nordvest har en imponerende størrelse – øens lidenhed taget i betragtning.

I nordvest er kystklingen med ganske få undtagelser vegetationsdækket, mest af græsser som Rød Svingel, Tidlig Dværghunke (*Aira praecox*) og Alm. Hvene (*Agrostis tenuis*). Ved foden af klingen, hvor der flere steder træder trykvand ud, vokser bl.a. Gåse-Potentil, Tagrør, Kvan (*Archangelica litoralis*), Ager-Padderok (*Equisetum arvense*), Kær-Galtetand, Gul Fladbælg (*Lathyrus pratensis*), Følfod og Alm. Hundegræs (*Dactylis glomerata*), som alle er karakteristiske ved vandudtrædning på klinger. Desuden ses andre steder Alm. Kongepen (*Hypochoeris radicata*) og Liden Klokke

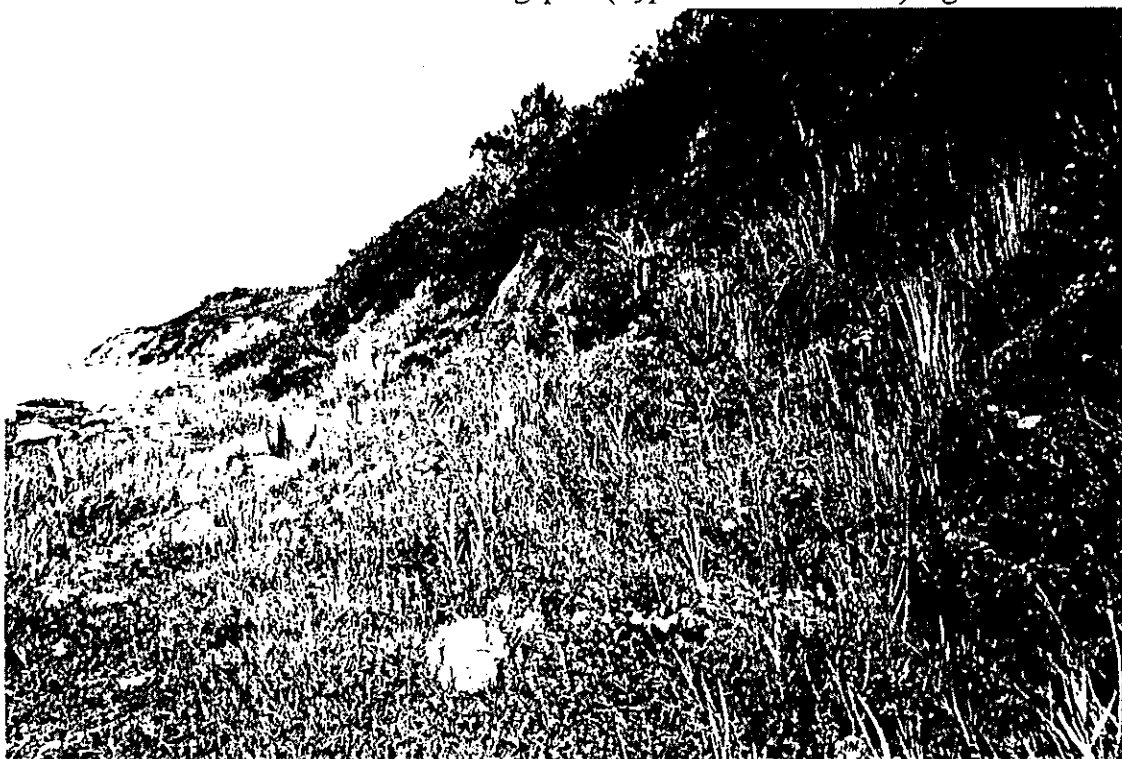


Foto af den vegetationsdækkede klyn i nordvest. Selv om fotoet ikke viser det, er der her – såvel som mange andre steder på klingen – nedskridninger, men på grund af den brede strand mindre hyppigt end længere mod nordøst. Buskvæksten består hovedsageligt af Rynket Rose (*Rosa rugosa*). Af urter skal på grund af det store antal fremhæves Kær-Galtetand (*Stachys palustris*), Blåhat (*Knautia arvensis*) og Alm. Bakketidsel (*Carlina vulgaris* ssp. *vulgaris*). Derudover kan nævnes Kvan (*Archangelica litoralis*), Mark-Krageklo (*Ononis repens*), Liden Klokke (*Campanula rotundifolia*), Ager-Tidsel (*Cirsium arvense*) og Alm. Røllike (*Achillea millefolium*).

Foto: EW, 3. sept. 1994. Fotoretning nordøst.

(*Campanula rotundifolia*)

Ca. 75 meter mod nordøst findes et område, hvor Gul Fladbælg, Hulkravet Kodriver (*Primula veris*), Skov-Brandbæger (*Senecio sylvaticus*), Horse-Tidsel (*Cirsium vulgare*) og Alm. Hønsetarm (*Cerastium fontanum* ssp. *triviale*) optræder i større bestande, hvor især de to førstnævnte er en nydelse for øjet. Her og længere mod nordøst er i 1994 set en hel del nye og nogle steder omfattende nedstyrtninger af klinten. Bølgerne kan trods det korte, frie stræk i Helnæs Bugt blive relativt store – og altså her på Vigø virke nedbrydende på klinten. Medens der længere mod sydvest på klinten var opvækst af Sitka-Gran (*Picea sitchensis*) og Selje-Pil (*Salix caprea*) samt mindre bestande af Rynket Rose (*Rosa rugosa*), danner Rynket Rose nu desværre et tæt, sammenhængende buskads.

Fortsættes der mod nordøst, men stadig betragteligt sydvest for den lange trappe, der fra stranden fører op til sommerboligen, ses af nye arter Mark-Krageklo (*Ononis repens*), Blåhat (*Knautia repens*), Stor Nælde (*Urtica dioica*), Alm. Røllike, Alm. Kællingetand (*Lotus corniculatus*) og rigtig mange Alm. Bakketidsel (*Carlina vulgaris* ssp. *vulgaris*), som findes både i bestande og mere spredte. Her er det mere erosion på grund af nedbør end på grund af bølgerne i Helnæs Bugt, der præger klinten. I disse områder trives Kær-Galtetand og Ager-Padderok fortræffeligt.

Umiddelbart sydvest for trappen dukker nye arter op på klinten. Det drejer sig f.eks. om Gul Kløver (*Trifolium campestre*) og Rødkløver (*T. pratense*), Lådden Dueurt (*Epilobium hirsutum*) og Glåt Dueurt (*E. montanum*), Håret Høgeurt (*Hieracium pilosella*) og Fløjlsgæs (*Holcus lanatus*). Af buske og træer optræder Gyvel (*Sarothamnus scoparius*) nu i relativt stort antal – vel plantet eller



Midt i billedet ses trappen, der fra landingsstedet ved nordsiden fører op til sommerboligen. Her er klinten præget af hyppige nedskridninger, derfor mange steder større flader uden eller med minimal mængde vegetation. Her er der mange Gyvel (*Sarothamnus scoparius*). Af urter skal blot nævnes Gederams (*Chamaenerion angustifolium*), Lådden Dueurt (*Epilobium hirsutum*) og Eng-Brandbæger (*Senecio jacobaea*). På stranden, der her er stenet af sten fra klinten, ses et bredt bælte af opskyllet Ålegræs (*Zostera* sp.).

Foto: EW, 3. september 1994. Fotoretning nordøst.

forvildet fra haven, Slåen (*Prunus spinosa*), Selje-Pil og Engriflet Hvidtjørn (*Crataegus monogyna*); men det er kun med allerstørste forsigtighed, at højereliggende dele klinten, der her er meget leret, kan besigtiges.

Ved trappen er der rigtig mange Gyvel. Desuden Gederams (*Chamaenerion angustifolium*), Eng-Brandbæger (*Senecio jacobaea*) samt masser af Gul Fladbælg, som overalt på nordklinten er til stede i stort antal, masser af Bakketidsel, Kær-Galtetand og Alm. Kællingetand. Ved et særligt vældpræget sted vokser af ikke tidligere sete arter Tudse-Siv (*Juncus bufonius*) og Lyse-Siv (*J. effusus*), Alm. Brunelle (*Prunella vulgaris*), Alm. Agermåne (*Agrimonia eupatoria*) og Sværtevæld (*Lycopus europaeus*), af før sete bl.a. Kvan, Lådden Dueurt og Fløjlsgræs.

Ved klintens østende, dvs. ca. 250 meter fra øens østlige odde, er den totalt vegetationsdækket, sædvanligvis i form af krat, hvori mest indgår Glat Hunde-Rose, Alm. Hyld, Engriflet Hvidtjørn og en Hasselbrombærart (*Rubus*, sect. *Corylifolii*). Hvor der er urter, er det bl.a. Ager-Svinemælk (*Sonchus arvensis*), Alm. Torskemund og Kær-Svinemælk, som står højt på klinten, medens Ru-Svinemælk (*S. asper*) står ved foden eller øverst på stranden.

Vegetationen på strandoverdrev

Strandoverdrev findes kun på øens sydøstside, fra området inden for retodden og til et sted ca. 100



Flere steder ved sydkysten er der vældige og imponerende skovbryn. Fotoet er taget lidt nordøst for landingsstedet ved sydkysten. Her er der yderst Rynket Rose (*Rosa rugosa*) og Glat Hunde-Rose (*Rosa canina* ssp. *canina*), inderst mest Engriflet Hvidtjørn (*Crataegus monogyna*) og Alm. Hyld (*Sambucus nigra*). Hvor der er urter og græsser, er det hyppigst Alm. Kvik (*Elytrigia repens*), Grå Bynke (*Artemisia vulgaris*), Stor Nælde (*Urtica dioica*) og Skov-Hanekro (*Galeopsis bifida*).

Foto: EW, 3. sept. 1993. Fotoretning nordøst.

meter fra et landingssted, der ligger syd for sommerboligen. Dominerende her i øst er Alm. Kvik, Alm. Røllike, Vej-Engelskgræs, Strandarve, Alm. Torskemund og Kruset Skræppe. Af buske nogle Glat Hunde-Rose og Rynket Rose. I en sækning i strandoverdrevet vokser Strand-Kogleaks (*Scirpus maritimus*), Gåse-Potentil, Skov-Hanekro og Kruset Skræppe.

På strandoverdrevet syd for den lille beplantning ses Gul Snerre (*Galium verum* ssp. *verum*) og ganske mange Bakke-Nellike (*Dianthus deltoides*). I en anden end før nævnte sækning vokser Glat og Lådden Dueurt, Krybhvene (*Agrostis stolonifera*), Lav Ranunkel (*Ranunculus repens*) og Gåse-Potentil.

Fra det netop omtalte strandoverdrev og til dets afslutning ca. 100 meter øst for landingsstedet er der ikke megen variation i artslisten. Af nye arter kan nævnes Krybende Potentil (*Potentilla reptans*), Gederams og Alm. Syre (*Rumex acetosa*). Som set mange andre steder, bl.a. på Hindø i Stadil Fjord (Wessberg 1994), markerer Alm. Hvene sig ofte meget markant ved sin talstærke forekomst. Her findes desuden store bevoksninger af Rynket Rose sammen med mægtige eksemplarer af Glat Hunde-Rose.

Overdrevsvegetationen

Størsteparten af øens indre består af overdrev, som måske for mange år siden har været afgræsset,



Et godt eksempel på de enorme Ålegræsopskylninger, som i de sidste par år er set mange steder i landet, bl.a. også i Limfjorden. Billedet er taget lidt sydvest for landingsstedet ved sydkysten. Som et kuriosum kan det nævnes, at de to fortøjede både tilhører nogle mennesker, der dagen, da fotoet blev taget, muntrede sig med at skyde med riffel oppe fra den højest-liggende del af øen. Nedslagene kunne både ses og høres i vandet nord for Vigø. Omtalte mennesker var skyld i, at ikke hele overdrevsområdet denne dag blev undersøgt.

Foto: EW, 3. sept. 1994. Fotoretning nordøst.

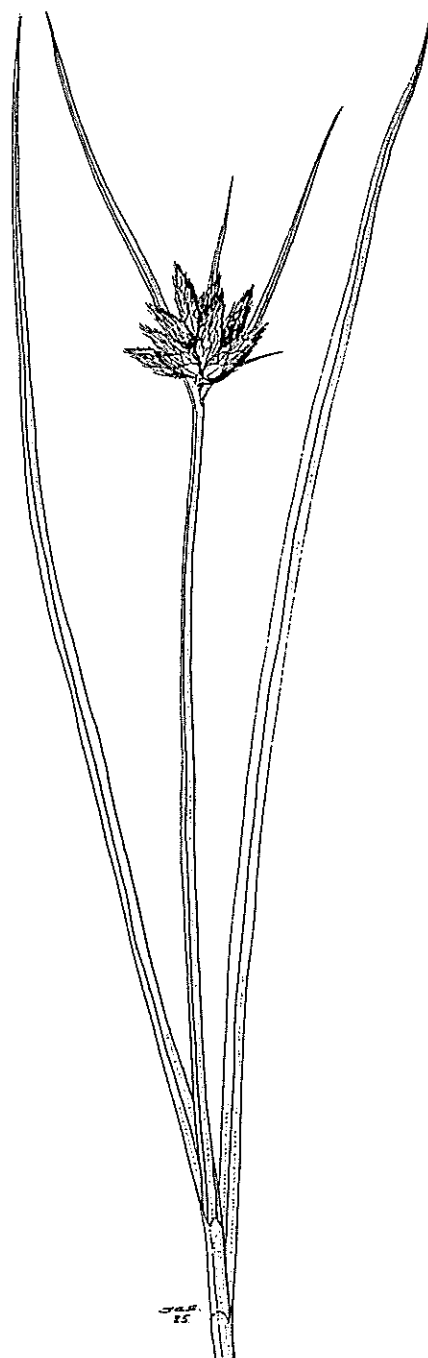
akkurat som det også har været tilfældet på de to naboøer, Hørshoved og Illum. Nu er det store fælledegnende område fuldstændigt overladt til naturen. Det har medført, at en stor del af det, mest det vestlige, dvs. mellem granerne ved sommerhuset og plantagen på vestsiden, er groet til med specielt Glat Hunde-Rose, som ofte antager vældige dimensioner. Også urter og græsser findes i dette område, som mest er sandet, og det er domineret af store arter. Artsantallet er ikke overvældende stort, og det bliver med årene ikke større, tværtimod. Af store arter af urter, som nok skal overleve, kan fremhæves Vild Kørvel (*Anthriscus sylvestris*), Gederams, Stor Nælde, Rejnfan (*Tanacetum vulgare*), Prikbladet Perikon (*Hypericum perforatum*) og Filtbladet Kongelys (*Verbascum thapsus*), af græsser Fløjlsgræs og Alm. Hvene. Mindre arter som Liden Klokke, Blåhat og Bakke-Nellike er tvivlsomme overleverere.

Øst for sommerboligen er overdrevet knapt så tilvokset med buske som vest derfor. Måger har taget det i besiddelse, i hvert tilfælde indtil midsommertid. Det nævnes også af Andersen et al. (1977). Der er her fundet en del tidligt blomstrende arter, som ikke er set andre eller meget få, andre steder på øen. Det gælder for Vedbend-Ærenpris (*Veronica hederifolia* ssp. *hederifolia*), Vår-Vikke (*Vicia lathyroides*), Mark-Frytle (*Luzula campestris*), Vild Stedmoderblomst (*Viola tricolor* ssp. *tricolor*) og Ager-Stedmoderblomst (*V. arvensis*), Flipkrave (*Teedalia nudicaulis*), Gåsemad (*Arabis thaliana*) og Knold-Ranunkel (*Ranunculus bulbosus*), senere bl.a. Alm. Pimpinelle (*Pimpinella saxifraga*). Også de fleste af de fundne Mælkebøttearter (*Taraxacum* spp.) stammer herfra, især fra voksesteder omkring mågerederne.

Vegetationen i beplantningerne

Den vestlige del af Vigø, inclusive den lave sydklint, er dækket af en plantning, hvori hovedsageligt indgår Stilk-Eg (*Quercus robur*), Sitka-Gran og Alm. Hyld (*Sambucus nigra*), sidstnævnte ofte i kummerlige skyggeformer i den meget mørke plantning, hvor mange af træerne er væltede eller udgæede. Skovbundsfloraen er yderst fattig. Af urter er der ingen set, af græsser blot Alm. Hundegræs. Men ikke alle hjørner er undersøgt. Det er ofte umuligt at forcere forhindringerne, og det tætte mørke giver ikke håb om noget opmuntrende udbytte. I skovbrynet mod syd danner Glat Hunde-Rose anselige bevoksninger. Også Engriflet Hvidtjørn er til stede.

Strand-Kogleaks (*Bulboschoenus maritimus*).
Deciderede strandengspartier findes sådan set ikke på Vigø. I Tagrørbevoksningerne (*Phragmites australis*), som findes langs en stor del af øen, indgår nogle steder arter, der oftest vokser i strandenge, bl.a. Kødet Hindeknæ (*Spergularia marina*), Strand-Asters (*Aster tripolium*), Strand-gåsefod (*Suaeda maritima*) og Harril (*Juncus gerardi*); men de findes for flertallets vedkommende kun et enkelt sted eller er kun set under ét besøg. Strand-Kogleaks er kun fundet ganske få steder på Vigø. Ved sydvestsiden er det mest tagrørsump, men enkelte steder er der Strand-Kogleaks. Et af stederne vokser den sammen med Alm. Baldrian (*Valeriana sambucifolia* ssp. *procurrens*).



Beplantningen umiddelbart vest for østspidsen består fortrinsvis af Sitka-Gran iblandet opvækst af Alm. Hyld, ligesom der findes en bevoksning af Rynket Rose. Området er svært tilgængeligt på grund af mere end mandshøje Stor Nælde. Her er masser af Kvan samt en del Grå Bynke (*Artemisia vulgaris*) og Blæresmælde

Ved landingsstedet på sydkysten og sydvest derfor er skovbrynet imponerende, domineret af Rynket Rose, Glat Hunde-Rose (*Rosa canina* ssp. *canina*), Alm. Hyld og Engriflet Hvidtjørn, i blomstringstiden et storslået skue. Derudover findes nogle mægtige Skov-Elm. Af urter heri skal blot nævnes Skov-Hanekro, Grå Bynke, Stor Nælde og Alm. Kvik. Ved trappen ses opvækst af Hestekastanje (*Aesculus hippocastanum*) samt nogle Humleplanter (*Humulus lupulus*), nogle forvildede eller plantede Liden Singrøn (*Vinca minor*), nogle asketræer (*Fraxinus excelsior*), Ahorn (*Acer pseudoplatanus*), af urter desuden Burre-Snerre (*Galium aparine*), Haremad (*Lapsana communis*), Kær-Svinemælk (*Sonchus palustris*) og en af vore dyrkede Asterarter (*Aster* sp.).

I skovbrynet noget sydvest for den sydlige trappe er set nogle få aspargesplanter (*Asparagus officinalis*), og et sted infiltrerer Gærde-Snerle (*Calystegia sepium*) såvel skovbrynet som strandens tagrørbevoksning. I 1986 så jeg her Alm. Hjertespad (*Leonurus cardiaca*). Den blev ikke set i 1994.

Skovbrynet mellem sidstnævnte lokalitet og sydvestspidsen af Vigø er stort set uigennemtrængeligt på grund af kompakte krat af Glat Hunde-Rose, Slåen, Engriflet Hvidtjørn og Alm. Hyld, primært de to førstnævnte. Brombærarten *Rubus armeniacus* findes her forvildet.



På stort set hele nordklinten er en af de mest iøjnefaldende arter Alm. Bakketidsel (*Carlina vulgaris* ssp. *vulgaris*). Her er den særlig talrig, idet der inden for få m² vokser over 25 planter. Andre arter herfra er Blåhat (*Knautia arvensis*), Alm. Kællingetand (*Lotus corniculatus*), Mark-Krageklo (*Ononis repens*), Gul Fladbælg (*Lathyrus pratensis*) og Alm. Hundegræs (*Dactylis glomerata*).

Foto: EW, 3. sept. 1994.

Nordvest for sommerboligen ligger en ca. 1 hektar stor beplantning med bl.a. Skov-Fyr (*Pinus sylvestris*). Af urter herfra skal blot nævnes Skov-Brandbæger.

Plantevæksten ved sommerboligen

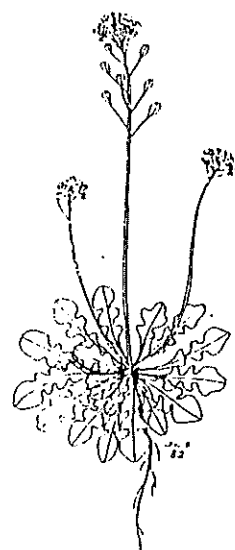
En hel del af de træer, der vokser i haven eller i umiddelbar nærhed af denne, er højst sandsynligt plantede. Det gælder naturligvis det bælte af Sitka-Gran, som vokser i et bælte tværs over øen. Men også Hestekastanje, Bøg (*Fagus sylvatica*), Ægte Kastanje (*Castanea sativa*), Morél (*Prunus* sp), Selje-Røn (*Sorbus intermedia*), Skov-Elm, Ask, Dun-Birk (*Betula pubescens*), Hvidel (*Alnus incana*), Vinter-Eg og Europæisk Lærk (*Larix decidua*) er plantede, omend bl.a. Selje-Røn, Dun-Birk og Hvidel er set som opvækst. Buske som Hindbær (*Rubus idaeus*), Stikkelsbær (*Ribes uva-ursi*), Solbær (*R. nigrum*) og Alm. Snebær (*Symphoricarpos rivularis*) må givetvis også stamme fra kultur. En del arter er stort set kun set omkring sommerboligen, bl.a. i plænen. Det gælder f.eks. Humle-Sneglebælg (*Medicago lupulina*), Tusindfryd (*Bellis perennis*), Skvalderkål (*Aegopodium podagraria*), Hvidmelet Gåsefod (*Chenopodium album*), Muse-Vikke (*Vicia cracca*), Rød Arve (*Anagallis arvensis* ssp. *arvensis*), Snerle-Pileurt (*Polygonum convolvulus*), Rødknæ (*Rumex acetosella*) og Dusk-Syre (*R. thyrsiflorus*).

Generelle betragtninger om Vigø

Bortset fra de prægtige klinger, specielt ved nordsiden, har Vigø i botanisk henseende ikke meget at byde på. Det må, ikke blot for botanikere, men også for f.eks. entomologer, være et stort ønske, om den kraftige tilgroning af de store overdrevsområder kunne standses, måske ved at gøre, som er gjort på Mejlø ved Hindsholm – at tynde kraftigt ud i den voldsomme buskvegetation, eller endnu bedre ved at lade et mindre antal ungkreaturer, evt. får, klare det anliggende. Det kan i så fald da først blive aktuelt, efter at en stor del af væksterne er fjernet manuelt. Ved en passende afgræsning skal der nok komme flere plantearter, som uvægerligt vil trække f.eks. flere dagsommerfugle til. Det kan i den forbindelse nævnes, at jeg på mange af vore små øer, især i Det sydfynske Øhav i 1994 har set utroligt mange dagsommerfugle, hovedsageligt Admiral, Dagpåfugleøje og Tidsselfugl; ofte skulle de tælles i hundreder. Den planteart, de især besøgte, var Østersø-Strandsennep, som iøvrigt på småøerne var af de få arter med nektarholdige blomster. Overdrevet på Vigø kunne måske blive et eldorado for ildfugle, blåfugle, perlemorsommerfugle mm., grupper af sommerfugle, som har haft en utrolig nedgang bare inden for de sidste 25 år, bl.a. på grund af en stor re-

Flipkrave (*Teesdalia nudicaulis*)

Under besøget til Vigø den 15. maj 1987 traf jeg på nogle overdrevsarter, som af naturlige årsager ikke ses i august og september. Udover den afbildede drejer det sig bl.a. om Knold-Ranunkel (*Ranunculus bulbosus*), Kornet Stenbræk (*Saxifraga granulata*), Roset-Springklap (*Cardamine hirsuta*), Korsknep (*Glechoma hederacea*), Vår-Vikke (*Vicia lathyroides*) og Gåsemad (*Arabis thaliana*). De fleste af arterne blev set på det store overdrevsområde nord og nordøst for sommerboligen. Dette område er for en stor parts vedkommende i den første halvdel af året okkuperet af talrige, ynglende måger.



ducering af vore vilde flora.

Den botaniske undersøgelse af Vigø

I "Oversigt over botaniske lokaliteter" vedrørende "Den fynske øgruppe" (Gravesen 1979) nævnes for Vigø's vedkommende 3 kilder. Kun den ene indeholder plantefund. Det drejer sig om en floraliste fra Alfred Hansen og Anfred Pedersens besøg på øen den 26. juli 1966. Gravesen skriver om listen, at den er ukomplet. Den indeholder 42 arter, af hvilke jeg ikke har set de 8, bl.a. Liden Fugleklo (*Ornithopus perpusillus*), Sylt-Star (*Carex otrubae*), Tofrøet Vikke (*Vicia hirsuta*) og Mark-Forglemmigej (*Myosotis arvensis*).

Den 21. aug. 1989 besøgte Henrik Tranberg Illum, Hørslev og Vigø. Besøget havde til formål at inventere en gravhøj på Illum og at foretage overdrevsundersøgelser. Fra Vigø noterede han præcis 100 arter. Disse er i min floraliste mærket 1989 (HT).

Udover disse lister er jeg ikke nogen steder i botaniske kilder stødt på Vigø's navn.

Under mine ekskursioner til Vigø den 10. august 1986, 15. maj 1987, 15. aug. 1987 (med Jens Bjerring Poulsen) og 3. sept. 1994 er der set 168 taxa, heraf 14, der hører til slægten *Taraxacum* (*Mælkebøtte*). På grund af øens ringe størrelse, og fordi en stor del af arterne er nævnt i indledningsafsnittene, er der i floralisten ikke angivet, hvor på øen arterne er fundet, ej heller hvilken hyppighed, de havde. Mine fund er mærket med et ! I alt er der fra Vigø nu kendt 203 arter.

Floraliste

Abies alba (Alm. Ædelgran) – 1989 (HT) – !

Acer pseudoplatanus (Ahorn) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !

Achillea millefolium (Alm. Røllike) – 1989 (HT) – !

Aegopodium podagraria (Skvalderkål) – !

Aesculus hippocastanum (Hestekastanje) – 1989 (HT) – !

Agrimonia eupatoria (Alm. Agermåne) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !

Agrostis stolonifera (Krybhvene) – !

– *tenuis* (Alm. Hvene) – 1989 (HT) – !

Aira praecox (Tidlig Dværgebunke) – 1966 (AH & AP) – !

Alnus incana (Hvidel) – 1989 (HT) – !

Bakke-Nellike (*Dianthus deltoides*)

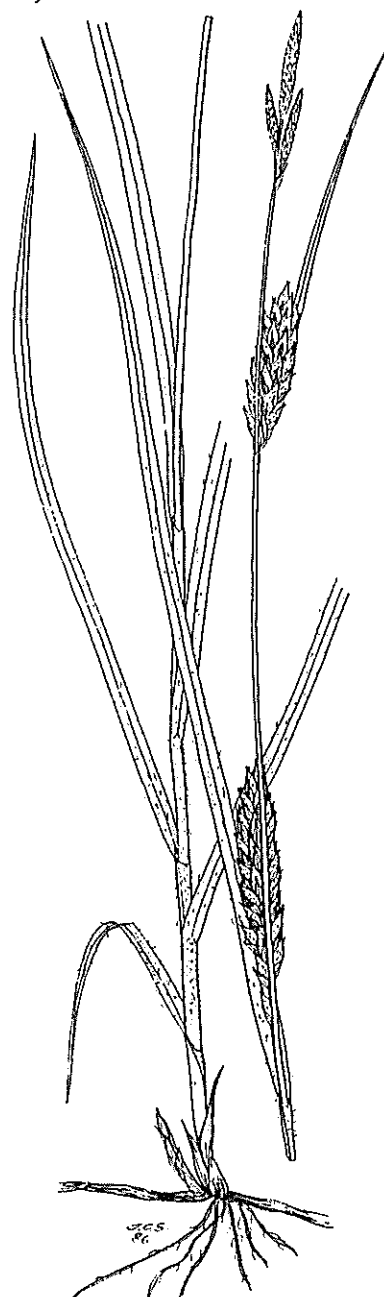
er jo en køn plante, skønt den overstråles af dens nære slægtning, Strand-Nellike (*D. superbis*), som har vokset eller stadig vokser på nabøen Illum. Det er ikke helt utænkeligt, om den tidligere har vokset på Vigø. Forholdene må engang have været mere gunstige for den end nu, hvor overdrevene vokser vildt til. Bakke-Nellike trives stadig storartet på Vigø, hvor den findes på en større strækning af strandoverdrevet fra plantningen i øst og vestpå. Det er den eneste art, der sammen med Gul Snerre (*Galium verum* ssp. *verum*) ved højsommertid og senere på året giver det triste område lidt kulør.



Anagallis arvensis ssp. *arvensis* (*Rød Arve*) – !
Angelica sylvestris (*Angelik*) – !
Anthoxanthum odoratum (*Vellugtende Gulaks*) – 1989 (HT) – !
Anthriscus sylvestris (*Vild Kørvel*) – 1989 (HT) – !
Arabidopsis thaliana (*Gåsemad*) – !
Archangelica litoralis (*Kvan*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Armeria maritima ssp. *elongata* (*Vej-Engelskræs*) – 1989 (HT) – !
Arrhenatherum elatius (*Alm. Draphavre*) – 1989 (HT) – !
Artemisia vulgaris (*Grå Bynke*) – !
Asparagus officinalis (*Asparges*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Aster tripolium (*Strand-Asters*) – 1989 (HT) – !
Atriplex deltoidea (*Tand-Mælde*) – !
 – *hastata* (= *A. calotheca*) (*Skønbægret Mælde*) – !
 – *latifolia* s. str. (*Spydbladet Mælde*) – 1989 (HT) – !
 – *litoralis* (*Strand-Mælde*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
 – *longipes* ssp. *longipes* (*Stilk-Mælde*) – !
Bellis perennis (*Tusindfryd*) – !
Betula pubescens (*Dun-Birk*) – !
Bolboschoenus maritimus (*Strand-Kogleaks*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Bromus hordeaceus ssp. *hordeaceus* (*Blød Hejre*) – 1989 (HT).
Cakile maritima ssp. *baltica* (*Østersø-Strandsennep*) – 1966 (AH & AP) – !
Calystegia sepium (*Gærde-Snerle*) – !
Campanula rotundifolia (*Liden Klokke*) – !
Cardamine hirsuta (*Roset-Springklap*) – !
Carex hirta (*Håret Star*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
 – *otrubae* (*Sylt-Star*) – 1966 (AH & AP).
Carlina vulgaris ssp. *vulgaris* (*Alm. Bakketidsel*) – 1966 (AH & AP) – !
Castanea sativa (*Ægte Kastanje*) – !
Centaurea jacea (*Alm. Knopurt*) – 1989 (HT) – !
Cerastium fontanum ssp. *triviale* (*Alm. Hønsetarm*) – 1989 (HT) – !
Chaerophyllum temulentum (*Hulsvøb*) – !
Chamaenerion angustifolium (*Gederams*) – 1989 (HT) – !
Chenopodium album ssp. *album* (*Hvidmelet Gåsefod*) – !
Cirsium arvense (*Ager-Tidsel*) – 1989 (HT) – !
 – *vulgare* (*Horse-Tidsel*) – 1989 (HT) – !
Convolvulus arvensis (*Ager-Snerle*) – 1989 (HT) – !
Crambe maritima (*Strandkål*) – !
Crataegus monogyna (*Engriflet Hvidtjørn*) – 1989 (HT) – !

Håret Star (*Carex hirta*)

er den eneste Starart, jeg har set på Vigø. Det undrer, at ikke også Sand-Star (*C. arenaria*) er der; lokaliteterne er flere steder fortræffelige til den. Håret Star har jeg kun set ét sted på øen. Den vokser ved foden af klinten i nordøst, helst hvor der træder trykvand ud. Alfred Hansen og Anfred Pedersen har på deres besøg på øen i 1966 også set Sylt-Star (*C. otrubae*).



Crepis capillaris (*Grøn Høgeskæg*) – 1966 (AH & AP).
Dactylis glomerata (*Alm. Hundegræs*) – 1989 (HT) – !
Descurainia sophia (*Finbladet Vejsennep*) – !
Dianthus deltoides (*Bakke-Nellike*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Elytrigia junceiforme (*Strand-Kvik*) – 1966 (AH & AP) – !
 – **x repens** (*Hybrid-Kvik*) – 1966 (AH & AP) – !
 – **repens** (*Alm. Kvik*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Epilobium hirsutum (*Lådden Dueurt*) – 1989 (HT) – !
 – **montanum** (*Glat Dueurt*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Equisetum arvense (*Ager-Padderok*) – 1989 (HT) – !
Fagus sylvatica (*Bøg*) – !
Festuca arundinacea (*Strand-Svingel*) – 1966 (AH & AP) – !
 – **ovina** (*Fåre-Svingel*) – 1989 (HT).
 – **rubra** ssp. **rubra** (*Rød Svingel*) – 1989 (HT) – !
Fraxinus excelsior (*Ask*) – !
Galeopsis bifida (*Skov-Hanekro*) – 1966 (AH & AP) – !
 – **tetrahit** (*Alm. Hanekro*) – 1966 (AH & AP).
Galium aparine (*Burre-Snerre*) – !
 – **verum** ssp. **verum** (*Gul Snerre*) – 1989 (HT) – !
Geranium molle (*Blød Storkenæb*) – !
Glaux maritima (*Sandkryb*) – 1989 (HT) – !
Glechoma hederacea (*Korsknep*) – !
Hieracium pilosella (*Håret Høgeurt*) – 1989 (HT) – !
Holcus lanatus (*Fløjlsgræs*) – 1989 (HT) – !
Honckenya peploides (*Strandarve*) – 1989 (HT) – !
Humulus lupulus (*Humle*) – !
Hypericum perforatum (*Prikbladet Perikon*) – 1989 (HT) – !
Hypochoeris radicata (*Alm. Kongepen*) – 1989 (HT) – !
Juncus bufonius (*Tudse-Siv*) – !

Humle (*Humulus lupulus*)

Anfred Pedersen skelner i afhandlingen om Humles forekomst i Danmark mellem indigene og forvildede forekomster. Således skrives, at forekomster i størstedelen af Vestjylland, NV-Jylland, det vestlige Himmerland, på Læsø, Ærø og vore mindre øer, må antages at være forvildet fra dyrkning. Vigø hører absolut med til sidstnævnte kategori. Det er dog et spørgsmål, om bestanden på Vigø stammer fra dyrkede humleplanter fra selve Vigø. Der er ganske vist en del dyrkede træ- og buskarter omkring sommerboligen; men her har jeg ikke kontateret Humle. Dens eneste, setede voksested på øen er ved sydsiden. Her ligger et lille træskur, og der går en trappe op til den sti, der fører til sommerboligen. Her vokser den op ad og ved Ask (*Fraxinus excelsior*) og Ahorn (*Acer pseudoplatanus*).



Juncus effusus (*Lyse-Siv*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
 – **gerardi** (*Harril*) – 1989 (HT) – !
Knautia arvensis (*Blåhat*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Lapsana communis (*Haremad*) – !
Larix decidua (*Europæisk Lærk*) – !
Lathyrus pratensis (*Gul Fladbælg*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Leontodon autumnale (*Høst-Borst*) – 1989 (HT).
Leonurus cardiaca (*Alm. Hjertespend*) – !
Leymus arenarius (*Marehalm*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Linaria vulgaris (*Alm. Torskemund*) – 1989 (HT) – !
Lonicera periclymenum (*Alm. Gedeblad*) – 1989 (HT).
Lotus corniculatus (*Alm. Kællingetand*) – 1989 (HT) – !
Luzula campestris (*Mark-Frytle*) – 1966 (AH & AP) – !
Lycopus europæus (*Sværtelvæld*) – 1989 (HT) – !
Medicago lupulina (*Humle-Sneglebælg*) – !
Myosotis arvensis (*Mark-Forglemmigej*) – 1966 (AH & AP).
 – **ramosissima** (*Bakke-Forglemmigej*) – 1989 (HT).
Ononis repens (*Mark-Krageklo*) – 1989 (HT) – !
Ornithopus perpusillus (*Liden Fugleklo*) – 1966 (AH & AP).
Phragmites australis (*Tagrør*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Picea abies (*Rødgran*) – !
 – **sitchensis** (*Sitka-Gran*) – 1989 (HT) – !
Pimpinella saxifraga (*Alm. Pimpinelle*) – 1989 (HT) – !
Pinus sylvestris (*Skov-Fyr*) – !
Plantago lanceolata (*Lancet-Vejbred*) – 1989 (HT) – !
 – **maritima** (*Strand-Vejbred*) – 1989 (HT) – !
Poa pratensis ssp. **pratensis** (*Eng-Rapgræs*) – 1989 (HT) – !
 – **trivialis** (*Alm. Rapgræs*) – !
Polygonum aviculare ssp. **aviculare** (*Alm. Vej-Pileurt*) – !
 – **convolvulus** (*Snerle-Pileurt*) – !
Populus tremula (*Bævreasp*) – 1989 (HT) – !
Potentilla anserina (*Gåse-Potentil*) – 1989 (HT) – !
 – **argentea** ssp. **argentea** (*Alm. Sølv-Potentil*) – 1989 (HT).
 – **reptans** (*Krybende Potentil*) – !
Primula veris (*Hulkravet Kodriver*) – 1989 (HT) – !
Prunella vulgaris (*Alm. Brunelle*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Prunus avium (*Fugle-Kirsebær*) – !
 – **ceracifera** (*Mirabel*) – 1989 (HT).
 – sp. (*Morel*) – !
 – **spinosa** (*Slåen*) – 1989 (HT) – !
Quercus petraea (*Vinter-Eg*) – !
 – **robur** (*Stilk-Eg*) – 1989 (HT) – !
Ranunculus bulbosus (*Knold-Ranunkel*) – !
 – **repens** (*Lav Ranunkel*) – !
Ribes nigrum (*Solbær*) – !
 – **uva-crispa** (*Stikkelsbær*) – !
Rosa canina ssp. **canina** (*Glat Hunde-Rose*) – 1989 (HT) – !
 – – ssp. **dumetorum** (*Håret Hunde-Rose*) – 1989 (HT).
 – **rugosa** (*Rynket Rose*) – 1989 (HT) – !
Rubus armeniacus (*Brombær, sect. Rubus*) – !

- Rubus caesius** (*Korbær*) – 1966 (AH & AP) – !
 – **idaeus** (*Hindbær*) – !
Rumex acetosa (*Alm. Syre*) – 1989 (HT) – !
 – **acetosella** (*Rødknæ*) – 1989 (HT) – !
 – **crispus** (*Kruset Skræppe*) – 1989 (HT) – !
 – **thyrsoflorus** (*Dusk-Syre*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Sagina procumbens (*Alm. Firling*) – 1989 (HT).
Salix caprea (*Selje-Pil*) – !
 – **cinerea** (*Grå Pil*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Sambucus nigra (*Alm. Hyld*) – 1989 (HT) – !
Sarothamnus scoparius (*Gyvel*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Saxifraga granulata (*Kornet Stenbræk*) – 1989 (HT) – !
Senecio jacobaea (*Eng-Brandbæger*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
 – **sylvaticus** (*Skov-Brandbæger*) – !
 – **vulgaris** (*Alm. Brandbæger*) – 1989 (HT) – !
Silene alba (*Aften-Pragtstjerne*) – 1989 (HT) – !
 – **vulgaris ssp. vulgaris** (*Blæresmelde*) – 1989 (HT) – !
Sonchus arvensis (*Ager-Svinemælk*) – 1989 (HT) – !
 – **asper** (*Ru Svinemælk*) – 1989 (HT) – !
 – **palustris** (*Kær-Svinemælk*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Sorbus intermedia (*Selje-Røn*) – !
Spergularia marina (*Kødet Hindeknæ*) – !
Stachys palustris (*Kær-Galtetand*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Stellaria graminea (*Græsbladet Fladstjerne*) – 1966 (AH & AP) – !
 – **media** (*Alm. Fuglegræs*) – 1989 (HT) – !
Suaeda maritima (*Strandgåsefod*) – !
Symphoricarpos rivularis (*Alm. Snebær*) – !
Tanacetum vulgare (*Rejnfan*) – 1989 (HT) – !
Taraxacum, sect. **Erythrosperma** (*Rødfrugt Sand-Mælkebøtte*):
Taraxacum commixtum – !
 – **lacistophyllum** – !
Taraxacum, sect. **Hamata** (*Krogfliget Mælkebøtte*):
Taraxacum hamatiforme – !
Taraxacum, sect. **Ruderalia** (*Fandens Mælkebøtte*): 1989 (HT).
Taraxacum angustisquameum – !
 – **fasciatum** – !
 – **lingulatum** – !
 – **mimulum** – !
 – **scotiniforme** – !
Teesdalia nudicaulis (*Flipkrave*) – !
Thymus pulegioides (*Bredbladet Timian*) – 1966 (AH & AP).
Tilia platyphyllos (*Storbladet Lind*) – !
Tragopogon pratensis ssp. minor (*Småkronet Gedeskæg*) – !
Trifolium campestre (*Gul Kløver*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
 – **dubium** (*Fin Kløver*) – 1966 (AH & AP).
 – **medium** (*Bugt Kløver*) – 1966 (AH & AP) .
 – **pratense** (*Rødkløver*) – !
 – **repens** (*Hvidkløver*) – !
Tripleurospermum inodorum (*Lugtløs Kamille*) – 1989 (HT).
 – **maritimum ssp. salinum** (*Alm. Strandkamille*) – 1989 (HT) – !

Tussilago farfara (*Følfod*) – 1966 (AH & AP) – 1989 (HT) – !
Ulmus glabra (*Skov-Elm*) – 1989 (HT) – !
Urtica dioica (*Stor Nælde*) – 1989 (HT) – !
Valeriana sambucifolia ssp. **procurrens** (*Alm. Baldrian*) – !
Verbascum thapsus (*Filtbladet Kongelys*) – 1989 (HT) – !
Veronica arvensis (*Mark-Ærenpris*) – 1989 (HT).
 – **chamaedrys** (*Tveskægget Ærenpris*) – 1989 (HT).
 – **hederifolia** ssp. **hederifolia** (*Vedbend-Ærenpris*) – !
Vicia cracca (*Muse-Vikke*) – !
 – **hirsuta** (*Tofrøet Vikke*) – 1966 (AH & AP).
 – **lathyroides** (*Vår-Vikke*) – !
Vinca minor (*Liden Singrøn*) – !
Viola arvensis (*Ager-Stedmoderblomst*) – !
 – **odorata** (*Marts-Viol*) – !
 – **tricolor** ssp. **tricolor** (*Alm. Stedmoderblomst*) – 1989 (HT) – !
Zostera marina (*Alm. Bændeltang*) – !

Citeret litteratur

Andersen, N., B. Staugård Nielsen & H. Rasmussen, 1977: Øerne omkring Fyn. Fredningsstyrelsen.
 Hansen, K. (red.), 1994: Dansk Feltflora, 5. opl. – København.
 Ministeriet for Kulturelle Anliggender, 1970: Danmarks små øer.
 Pedersen, A., 1966: Cannabaceernes, Urticaceernes, Santalaceernes, Aristolochiaceernes, Resedaceernes og Cistaceernes udbredelse i Danmark. TBU nr. 33. – Bot. Tids. 62:85–122.

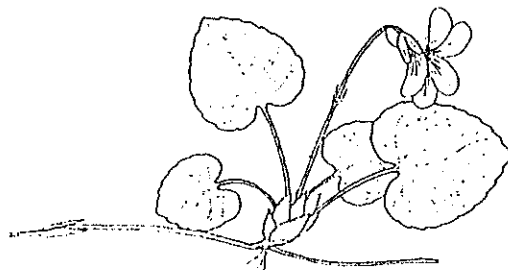
TAK

Universitetslektor Alfred Hansen, rådgivende biolog Bernt Løjtnant og seminarielektor Anfred Pedersen takkes alle varmt for deres kommentarer til manuskriptet og for hjælp i forbindelse med bestemmelse eller verificering af indsamlede plantearter. For hjælp med Mælkebøtterne takkes overlærer Hans Øllgaard, ligesom jeg er overlærer Jens Chr. Schou tak skyldig, fordi jeg måtte benytte hans tegninger i denne ø-flora. Såvel Anfred Pedersen som cand. scient. Henrik Tranberg takkes for tilsendte floralister. For velvillig økonomisk støtte takkes Landskabskontoret, Fyns Amt.

Erik Wessberg
 Sandagervej 13
 Assentoft
 8900 Randers

Marts-Viol (*Viola odorata*)

På den øvre del af øen, særligt omkring eller ganske tæt på sommerboligen, findes en del plantede eller forvildede træer, buske og urter. Udover Marts-Viol drejer det sig f.eks. om Liden Singrøn (*Vinca minor*), Alm. Hjertespannd (*Leonurus cardiaca*) og Alm. Snebær (*Symphoricarpos rivularis*). Hvornår sommerboligen er opført, ved jeg ikke; men den er ældre end 25 år, da den er anført på kort i den bog, som Ministeriet for Kulturelle Anliggender udgav i 1970: "Danmarks små øer".



FÆRDIGE Ø-FLORAER

Hidtil er der i ø-floraserien udarbejdet floralister for følgende øer eller ø-grupper.
(EH) er Erik Hammer, (BL) er Bernt Løjtnant og (EW) Erik Wessberg.

1. Anholt (1981). – (BL & EW). 50 sider.
2. Hjarnø i Horsens Fjord (1981). – (BL & EW). 26 sider.
3. Treskelbakkeholm i Mariager Fjord (1983). – (BL & EW). 16 sider.
4. Klosterholm og Startøtterne i Nibe Bredning (1984). – (BL & EW). 24 sider.
5. Mellempoldene i Randers Fjord ved Udbyhøj (1984). – (BL & EW). 17 sider.
6. Pletten (Store Plet) i Mariager Fjord (1984). – (BL & EW). 14 sider.
7. Alrø i Horsens Fjord (1985). – (EW). 37 sider.
8. Møgelø i Julsø syd for Silkeborg (1985). – (EW). 19 sider.
9. Lille Plet i Mariager Fjord nord for Pletten (1985). – (BL & EW). 12 sider.
10. Paradisøerne i Borre Sø syd for Silkeborg (1985). – (EW). 19 sider.
11. Alrø Poller i Horsens Fjord sydøst for Alrø (1985). – (EW). 15 sider.
12. Tange Ø i Tange Sø (1985). – (EW). 13 sider.
13. Hov Røn nordøst for Gyllingnæs (1986). – (BL & EW). 17 sider.
14. Svanegrunden nordøst for Endelave (1986). – (BL). 20 sider.
15. Vår Holm og Kyø Holm i Limfjorden ved Nibe (1986). – (EW). 20 sider.
16. Fjandø i Nisum Fjord (1986). – (EW). 21 sider.
17. Egholm i Limfjorden sydvest for Mors (1986). – (BL & EW). 44 sider.
18. Søby Rev øst for Gyllingnæs (1986). – (BL & EW). 15 sider.
19. Agerø i Limfjorden sydvest for Mors (1987). – (EW). 34 sider.
20. Stenrevet i Randers Fjord vest for Udby (1987). – (EW). 13 sider.
21. Lundø mellem Skive Fjord og Lovns Bredning (1987). – (EW). 41 sider.
22. Stenklipperne i Limfjorden ved Agerø (1988). – (EW). 14 sider.
23. Odpold i Randers Fjord nord for Stenrevet (1988). – (BL & EW). 12 sider.
24. Livø i Limfjorden (1988). – (BL & EW). 75 sider.
25. Svinø i Gamborg Fjord sydøst for Middelfart (1989). – (EW). 33 sider.
26. Lilleø, Bregneø og Alø i Julsø syd for Silkeborg (1989). – (EW). 20 sider.
27. Store og Lille Rotholm i Risgårde Bredning nord for Hvalpsund (1989). – (EW). 21 sider.
28. Sankt Thomas i Skanderborg Sø (1990). – (EW). 11 sider.
29. Æbelø i Skanderborg Sø (1990). – (EW). 14 sider.
30. Kalvø i Skanderborg Sø (1990). – (BL & EW). 14 sider.
31. Mågeøerne ved Bogense (1991). – (BL & EW). 15 sider.
32. Tunø ved Samsø (1991). – (BL & EW). 56 sider.
33. Hornsgård Holm og Tøtten i Limfjorden nordvest for Nibe (1991). – (EW). 14 sider.
34. Torø i Lille Bælt syd for Assens (1991). – (EW). 23 sider.
35. Lindholm i Limfjorden øst for Thyholm (1991). – (BL & EW). 18 sider.
36. Kalvø i Genner Bugt (1991). – (EW). 19 sider.
37. Arup Holm i Limfjorden ved Feggesund (1991). – (BL & EW). 17 sider.
38. Barsø i Lille Bælt nordvest for Als (1991). – (EW). 39 sider.
39. Venø i Limfjorden sydøst for Thyholm (1992). – (EW). 42 sider.
40. Bågeø i Lille Bælt nordvest for Assens (1992). – (EW). 55 sider.
41. Gjø i Limfjorden nordvest for Ålborg (1992). – (EW). 41 sider.
42. Ejlinge sydøst for Æbelø ved Bogense (1993). – (EW). 18 sider.
43. Dræet syd for Æbelø ved Bogense (1993). – (EW). 19 sider.

44. Leammer i Odense Fjord ved Hofmangave (1993). – (EW). 18 sider.
45. Kyholm i Odense Fjord syd for Leammer (1993). – (EW). 12 sider.
46. Ægholm i Odense Fjord ved Hofmangave (1993). – (EW). 12 sider.
47. Trindelen nord for Leammer i Odense Fjord (1993). – (EW). 13 sider.
48. Holmene i Odense Fjord ved Drejet (1993). – (EW). 12 sider.
49. Fur i Limfjorden (1993). – (EW). 63 sider.
50. Piggen i Randers Fjord nord for Uggelhuse (1993) – (EW). 15 sider.
51. Drætteholm ved Bogense (1993). – (EW). 13 sider.
52. Øland ved Limfjorden vest for Gjøøl (1993). – (EW). 64 sider.
53. Siø mellem Tåsinge og Langeland (1993). – (EW). 24 sider.
54. Helnæs nordvest for Fåborg (1993). – (EW). 63 sider.
55. Bjørnø syd for Fåborg (1994). – (EW). 33 sider.
56. Endelave sydvest for Samsø (1994). – (EW). 78 sider.
57. Hjelm i Kattegat sydøst for Ebeltoft (1994) – (EH & EW). 33 sider.
58. Hindø i Stadil Fjord (1994) – (EW). 23 sider.
59. Store Svelmø, Græsholm og Lille Svelmø (1994). – (EW). 40 sider.
60. Årø i Lille Bælt (1994). – (EW). 56 sider.
61. Vigø i Helnæs Bugt (1994) – (EW). 22 sider.

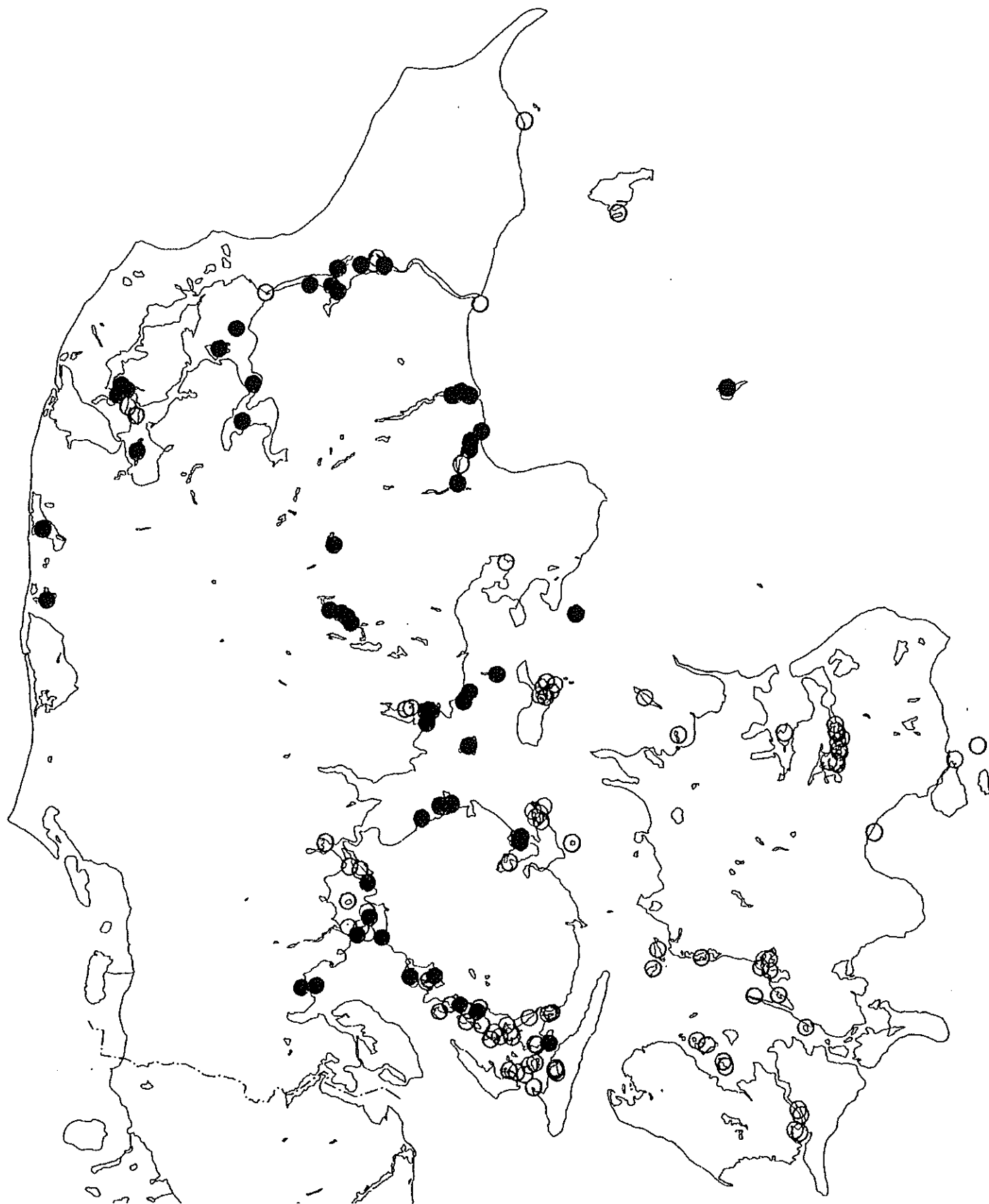
Siden 1983 er der endvidere foretaget floristiske undersøgelser – med henblik på udarbejdelse af floralister – på følgende øer eller ø-grupper – regnet fra nord:

Rønnerne mellem Frederikshavn og Strandby.
 Hornfiskrøn syd for Læsø.
 Tagholme i Limfjorden mellem Gjøøl og Egholm.
 Fruens Holm sydvest for Tagholme.
 Borreholm i Limfjorden nordøst for Løgstør.
 Korsholm ved Limfjordens østlige udmunding.
 Fuglholm i Limfjorden mellem Jegindø og Agerø.
 Rønland øst for Harboør Tange.
 Jegindø i Limfjorden øst for Thyholm.
 Kanaløen i Randers Fjord nordøst for Mellerup.
 Sejerø sydvest for Sjællands Odde.
 Lindholm nordøst for Stavns Fjord ved Samsø.
 Kyholm vest for Lindholm.
 Kolderne i Stavns Fjord ved Samsø.
 Ægholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Sværm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Mejlesholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Hjortholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Eskeholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Brokold i Stavns Fjord ved Samsø.
 Vorsø i Horsens Fjord.
 Vorsø Kalv i Horsens Fjord sydvest for Vorsø.
 Kølholm i Roskilde Fjord syd for Frederikssund.
 Hyldeholm i Roskilde Fjord sydvest for Frederikssund.
 Svineholm i Roskilde Fjord sydvest for Frederikssund.
 Orø i Isefjorden.
 Nekselø i Nekselø Bugt.

Ægø ved Hindsholm.
 Mejlø ved Hindsholm.
 Enø ved Hindsholm.
 Bogø ved Hindsholm.
 Vejlø ved Hindsholm.
 Vejlø Kalv ved Hindsholm.
 Lilleø i Roskilde Fjord vest for Jyllinge.
 Jyllinge Holme i Roskilde Fjord vest for Jyllinge.
 Trekroner ved udmundingen af Københavns havn.
 Flakfortet i Øresund.
 Eskilsø i Roskilde Fjord sydvest for Jyllinge.
 Studeholm i Roskilde Fjord syd for Eskilsø.
 Blak i Roskilde Fjord sydøst for Eskilsø.
 Elleore i Roskilde Fjord nord for Roskilde.
 Sivholm i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
 Hesteholme i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
 Ringøen i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
 Kidholme i Kolding Fjord vest for Skærbæk.
 Ølseagle Revle i Køge Bugt.
 Tornø i Odense Fjord.
 Romsø i Store Bælt.
 Fænø i Lille Bælt.
 Fænø Kalv vest for Fænø.
 Brandsø i Lille Bælt.
 Linderum i Lille Bælt nordvest for Årø.
 Bastholm i Lille Bælt nord for Årø Kalv.
 Græsholm i Lille Bælt sydvest for Bågø.
 Småholme i Lille Bælt nordvest for Årø Kalv.
 Agersø i Store Bælt sydvest for Skælskør.
 Ormø i Holsteinborg Nor øst for Glænø.
 Glænø sydøst for Skælskør.
 Gavnø syd for Næstved.
 Enø ved Karrebæksminde sydvest for Næstved.
 Omø i Store Bælt sydvest for Agersø.
 Dybsø sydøst for Enø.
 Hørshoved i Helnæs Bugt nordvest for Fåborg.
 Illum i Helnæs Bugt nordvest for Fåborg.
 Avnø nordvest for Vordingborg.
 Knudshoved nordvest for Vordingborg.
 Knolden ved Horneland sydvest for Fåborg.
 Thurø ved Svendborg.
 Kidholm sydøst for Fåborg.
 Lyø sydvest for Fåborg.
 Kidholm i Thurø Bund sydøst for Svendborg.
 Iholm i Svendborg Sund sydvest for Svendborg.
 Masnedø ved Vordingborg.
 Avernakø sydøst for Lyø.
 Skarø vest for Tåsinge.
 Flæskholm øst for Avernakø.
 Grydholm nord for Drejø.

Græsholm nordøst for Drejø.
Drejø sydvest for Skarø.
Hjelmshoved nordøst for Hjortø.
Mejlholm øst for Hjortø.
Odden sydøst for Hjortø.
Skalø i Smålandsfarvandet nordvest for Fejø.
Fejø i Smålandsfarvandet.
Lilleø i Smålandsfarvandet nord for Askø.
Askø i Smålandsfarvandet nord for Bandholm.
Halmø øst for Ærøskøbing.
Langholm øst for Marstal.
Storeholm ved Ristinge på Langeland.
Store og Lille Rallen ved sydsiden af Tåsinge.
Vogterholm nord for Strynø.
Bondeholm nordvest for Strynø.
Nyland nordøst for Ærøskøbing.
Græsholm nord for Marstal.
Lille Egholm nordøst for Ærøskøbing.
Buddiken nord for Marstal.
Strynø sydvest for Rudkøbing.
Bredholm vest for Strynø.
Kueholm i Lindelse Nor.
Strynø Kalv vest for Strynø.
Bukø i Lindelse Nor ved Langeland.
Eskilsø i Lindelse Nor ved Langeland.
Langø i Lindelse Nor syd for Rudkøbing.
Lindø i Lindelse Nor syd for Rudkøbing.
Kværnen i Lindelse Nor ved Langeland.
Flatø i Guldborgsund syd for Nykøbing Falster
Kalvø i Guldborgsund syd for Nykøbing Falster.
Lilleø i Guldborgsund sydvest for Kalvø.
Kejlsø i Guldborgsund sydøst for Lilleø.
Christiansø ved Bornholm.
Frederiksø ved Bornholm.

NB: Alle oplysninger om plantefund fra disse øer har stor interesse.



● : Øer, for hvilke der er udarbejdet floralister.

○ : Øer, for hvilke floralister er under udarbejdelse. I øvrigt henvises til de 3 foregående sider og til kortet næste side.

